

Učiteljski pravnik

—§ ZELO VAŽNO! Selitev z vozom ali tovornim avtom — selilni račun. Člen 36/5 uredbe o potnih in selitvenih stroških določa, da mora biti uradno ugotovljena teža preseljenega pohištva v tovornem listu, če se seli uslužbenec z železnico. Dohodna občina mora potrditi, da se je pohištvo v označeni teži resnično dovedlo na novo mesto službovanja. Če se seli uslužbenec z vozom ali tovornim avtom iz kraja v kraj, kjer bi se lahko izvršila mešana selitev, t. j. z železnico in vozom, mora priložiti sel. računom tudi potrdilo, koliko bi stala selitev po železnici in potrdilo javne tehnične ali javne oblasti o teži preseljenega pohištva. Teža preseljenega pohištva mora biti torej v vsakem primeru ugotovljena, drugače se ne priznajo zneski, ki bi sicer pripadali za to.

—§ V »Izvodu iz Uslužb. lista«, ki ga priključite prošnjam za višjo polož. skupino, zaključite dobo z dnem, ko vlagate prošnjo in označite zraven »in dalje«. Celokupno službeno dobo je sešteti in jo vpisati »skupaj« — l—m—d. Službena doba ne vpliva na napredovanje in služi le v pregled prosilčeve službe, ki se upošteva pri obravnavi prošnje.

Naša gospodarska organizacija

—g Članom Učit. Samopomoči. V teh dneh je zadržana uprava razposlala položnice za nakazilo članske prispevka za tri smrtne slučaje (288.—290.), to je: Agneza Bregar, Ljubljana; Ana Bezjak, Ptuj in Fran Staufner, Pilštanj. Članski prispevek s poštnino za člana je 16 Din, za zakonske pare 31 Din. Izplačane posmrtnine za te smrtne slučaje so znašale 38.150 Din. Od prejšnjih mesecev je zaostanokov okrog 50.000 Din. Uprava vljudo prosi vse člane — zlasti one z večjimi zaostanki — da poravnajo v marcu t. l. prav vse dolžne zneske. Učiteljska Samopomoč ima 2550 članov, posmrtnina znaša 12.700 Din.

—g Delnico PAB Učiteljskemu domu v Mariboru je daroval tovariš Franjo Friedel, š. upravitelj v St. Jerneju na Ločanih. Ta je tretja... Neimenovani tovariš upokojenec pa je podaril 200 Din, ker se je neka zadeva ugodno iztekla. Tema dvema iskrena hvala, drugim pa: Posnemajte!

Mladinska matica

Z 19. seje, dne 22. februarja 1933.

- Sestavi naj se razpis nagrad za izredne publikacije.
- Rokopis Marije Kmetove »Lovci za bacili« se sprejme za realno knjižnico rednih publikacij.
- Dobili smo še en rokopis realne vsebine. Če ga literarni odsek spozna za dobrega, naj se odkupi tudi ta.
- Predloge, ki jih je poslal Mladinski matici tov. Pavel Fleré glede mladinskega izdajanja del slovenskih pesnikov in pisateljev ter svetovnih del, bo odbor še proučil.
- Na pritožbe upraviteljsva I. deklishe šole v Ljubljani glede spisov Krivica, »Na Razkopenem« in črkopismenega sestavka »Uš, bolha in stenica«, ki so izšli v »Našem rodu«, naj se odgovori.
- Namen teh spisov ni žaliti učiteljstva »Krivica« je lepo delce, ki ima svoje vzgojno jedro tudi za otroke. »Na Razkopenem« je obsodba fašistične šole v Primorju, »Uš, bolha in stenica« pa prinaša nekaj higijenskega pouka.
- Podružnica Jugoslovenske matice je naročila pri M. M. za 500 Din knjig za otroke naših izseljencev.

† Rigler Janez

Legel je izmučen k večnemu počitku med tisoče počivajočih na ljubljansko polje. Lahko bi bil še živel, kajti 54 let še ni toliko, da bi ga spravila pod rušo. V svetovni vojni se je začelo njegovo trpljenje, ko je bil takoj leta 1914. kot častnik vjet in odpeljan v daljno Sibirijo. Tam se je bavil z učenjem ruskega

in angleškega jezika in užival vse bridkosti ujetniškega življenja. Zaradi enolične hrane se ga je lotil skorbut, na katerem je bolehal še prva leta po prevratu.

Ko so se začele snovati dobrovoljske legije Jugoslovanov, je bil tudi on med prvimi, ki se je pridružil dobrovoljskemu gibanju. Kako veseli smo ga bili, ko smo mu segli prvič po dolgih letih zopet v roke. Poznalo se mu pa je, da še ni popolnoma vživljal v mirne čase, kajti vedno in vedno smo imeli vtis, da še trpi na posledicah vojnih grozot in da mu nekaj izpodjeda zdravje. Neka trudnost se

Člani Mladinske matice dobijo letos za 22-50 Din naslednje knjige:

1. Naš rod IV. letnik,
2. Kresnice VI.,
3. Knjižico realne vsebine,
4. Magajnovo pravljico »Brkonja Celjustnik« in
5. Deržajevo obširno slikanico v štiri-barvnem tisku z besedilom.

Prvič izide letos tudi v rednih publikacijah barvana knjiga, ne da bi se cene publikacij zato zvišale. Pravico do knjig seveda izgubijo vsi oni, ki ne plačajo vseh obrokov.

Dr. Čermeljeva knjiga »Tesla in razvoj elektrotehnike« je dotiskana in izide v nekaj dneh. Preprosto in okusno naslovno stran je izdelal Milko Bambič. Knjiga ima nad 50 slik in je tiskana na finem belem papirju formata naših izrednih publikacij. Delo je za osnovno šolo pretežko ali s pridom se bo dalo uporabiti na meščanski in srednji šoli. To bo prva knjiga o Tesli v slovenskem jeziku. Z njo se naj nekoliko oddolžimo velikemu jugoslovenskemu učenjaku in izumitelju. Tesla je velik, v marsičem večji kot Edison in Marconi. Ta poslednji je postal slaven prav za prav na Teslov račun, ker je znal spretno izrabiti Teslove izume.

Vsak učitelj bi moral poznati Teslo. Čermeljeva knjiga ti pokaže jasno veličino Teslova dela. Knjiga se naroča pri Mladinski matici v Ljubljani, Franciškaška ulica št. 6./I.

Še vedno oddajamo po 20 par številke nekompletnih letnikov »Našega roda«. V zalogi so še 5., 6. in 8. šte. II. letnika in 5. številka III. letnika.

Vseučiliški prof. Vidmar piše o Tesli: ... Danes je Teslov trofazni indukcijski motor na delu v nešteti tovarnah, v nešteti delavnica obrtnikov. Ves civiliziran svet uživa plodove teh dveh fundamentalnih iznajdb.

Tako življenjsko delo mora biti užitek. Na take uspehe Jugoslovana moramo biti ponosni. Baš mi Jugoslovani jih pa v krogu civiliziranih narodov uživamo najmanjše. Za tisto malo, kar smo prevzeli iz zapada, smo dali Teslo.

Učiteljski pevski zbor JUJ

—pev. Pevski tečaj za moški zbor. Pevski tečaj za moški zbor se bo vršil 4. in 5. marca v Ljubljani. Pričetek 4. ob 9. uri v Glasbeni Matici. Točna in polnoštevilna udeležba je nujno potrebna. — Za mešani zbor se bodo vršile pevske vaje 24., 25. in 26. marca. Ta pevski tečaj bo zadnji pred koncertom, ki je napovedan za 3. april. Prosimo, da si vse pevke in vsi pevci uredijo čas tako, da bodo brez razlike vsi prisostvovali pevskim vajam. Koncert bo velikega pomena za slovensko glasbo in pevski zbor. Sestava in izvedba programa zahtevata ogromne požrtvovalnosti članov, neumornega dela pevovodje in bo občitno obremenila zborovo blagajno. Vsa dela, ki so na programu, so po večini rokopisna in predstavljajo velik napredek slovenske glasbe. Koncert naj služi v vzpodbudo mlajšim komponistom in v informacijo glasbenih krogov ter javnosti o najnovejših delih nositeljev naše glasbene kulture.

Šolski radio

—r XX. teden. V torek dne 7. marca bo predavala gdč. Ivanka Kalinova: »O zlati Pragi« po sledečem sporedu: 1. Priprave za pot v inozemstvo. 2. Vožnja preko Maribora, Graca, Linca, Budjevic do Prage. 3. Ustanovitve Prage. — Karel IV. Luksenburški. 4.

ga je lotevala večkrat — l. 1926. je težko obolel. Mislili smo, da se bo poslovil od nas, ali njegova zdrava-šegava ribniška nprav je premagala belo ženo, ki mu je tajno sledila. V četrtek je dejal, da mu je dobro in da misli, da ji je ušel, ali v petek je podlegel in odpeljala ga je bela žena nam vsem, ki smo ga ljubili in spoštovali. Pokojni je bil zlata duša. Nobene agresivnosti ni bilo v njem in zato je bil splošno priljubljen. In če ne bi imel drugih zaslug za belokranjsko šolstvo, je njegova zasluga ta, da se je za časa njegovega upraviteljsva sezidala dosedaj najlepša šola v Beli Krajini.

Dolga je bil boj za novo šolo v Semiču in trd oreh je bil to, ali vendar zdrobljen... Kolegijalen je bil kakor malokdo in bolelo ga je zelo intrigantstvo iz bližine zlasti, ker je čutil, da dolgo ne bo več.

Ne bomo Te več srečavali po belokranjskih cestah in stezah, ne boš se več sprehajal med semiškimi vinogradi, marsikje Te bo manjkalo, dragi Janez!

Svetel in zvest tovariški spomin Ti ohranimo.

Koncert pevskega zbora ljubljanske drž. učiteljske šole v Novem mestu

Pa je res predrzna ta naša mladina, si je mislil marsikdo, ko je slišal, da bodo naši mladi pionirji priredili 19. februarja t. l. koncert v Noyem mestu, v teh časih, ko menimo, da so ideali umrli in ko nas tare zloglasna gosa Kriza.

Ves pesimizem pa se je razblinil v nič, ko smo stopili v prostorno telovadnico osnov-

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA

V LJUBLJANI, PREŠERNOVA ULICA ŠT. 3
S PODRUŽNICO NA MIKLOŠIČEVI CESTI ŠTEV. 13
je največja regulativna hranilnica v Jugoslaviji

Ima vlog nad 430.000.000 Din, rezervnih zakladov pa nad 10 mil. dinarjev

Za pupilne naložbe ima sodni depozitni oddelek, za varčevanje mladine izdaja domače hranilnice, za pošiljanje po pošti pa svoje položnice. Za vse vloge jamči mestna občina z vsem svojim premoženjem in davčno močjo.

Hranilnica kupuje in prodaja tudi devize in va'ute najkulantneje. Ta posel opravlja v svoji podružnici na Miklošičevi cesti.

Telefon centrale št. 2016 in 2616, Telefon podružnice št. 2367

Poštni čekovni račun centrale št. 10.553, — podružnice št. 16.138.

Uradne ure za stranke so od 8 — 12.

Praške stavbe iz dobe Karla IV. 5. Druge zanimivosti Prage. 6. Grad Karlstein. — Učila: Zemljevid Čehoslovaške, sliki: Hradčani, Karlov most. I.—III. — V petek dne 10. marca bo obravnavala gdč. Marija Sodnikova temo: »Pouk risanja in narodne umetnosti«. Po posetu etnografske zbirke ljubljanskega muzeja z učenkami se pogovore 1. Vrste in tehnike okraskov na tkaninah, pirhih, pohištvu, orodju; naš narodni slog. 2. Kako uporabljamo

narodne ornamente pri risanju v šoli. 3. Narodni slog in sodobni obrtni in industrijski izdelki. — Kot učila naj se po možnosti pripravijo: a) Sličice zbirke narodnih okraskov, b) Sličice sliki: Kmečka hiša na Gorenjskem in kmečka soba na Gorenjskem. II.—III.

—r Kmetijska radio-predavanja. V nedeljo dne 5. marca bo predaval g. inž. Turk o travništvu.

Naše šolstvo in prosveta

PRIREĐITVE NASIH PROSVETNIH DRUŠTEV.

Številčno se prosvetna društva niso bistveno izpremenila, pač pa se je v splošnem ugotovil napredek delovanja večine kulturnih društev. V času od 1. januarja do 1. decembra 1932. je bilo v dravski banovini kulturnih in umetniških prireditve, ki so bile vezane na dovoljenje oblasti:

a) dramatskih prireditev 2140, b) glasbenih prireditev 204, c) sportnih prireditev 156, d) akademij in proslav 132, e) izrednih filmskih kulturnih predstav 106, f) prireditev z mešanim programom 43, f) predavanja 125, g) izrednih kulturnih predstav 11, skupaj 2917.

Ako računamo vse prireditve za december, v katerem mesecu je društveno življenje najbolj razvito, lahko z gotovostjo računamo, da je skupno število teh prireditev v letu najmanj 3500. V tem številu pa niso vštete tiste prireditve, za katere ni potrebno posebno dovoljenje (prireditve narodnega gledališča, Podmladka Rdečega križa itd.).

SOLSKI RADIO.

Zelo važno prosvetno funkcijo glede na splošno izobrazbo kakor tudi na utrjevanje šolskega pouka vrši šolski radio, ki ga vodi odbor pri JUJ, sestavljen iz vrst profesorjev, učiteljev in drugih strokovnjakov in ki ga subvencionira banovina.

Svoj lastni radio aparat ima 63 šol, 172 šol pa se poslužuje radio aparatov, ki so last učiteljev. Ure šolskega radia posluša torej 235 šol ali 25% vseh šol. Ker so radio aparati povečini na višje organizovanih šolah, lahko trdimo, da se izobrazuje po radiu nad 1/4 vseh naših otrok. Ministrstvo prosvete je izdalo odlok, po katerem se zaradi štednje ne smejo na šolah nabavljati novi radio aparati. Zaradi tega se šolski radio ne more tako razviti, kakor bi bilo želeli.

KNJIŽNICE.

Delovanje knjižnic in čitalnic se razveseljivo jači. Iz praktičnih ozirov in iz ozirov štednje bi kazalo razne knjižnice in čitalnice

ne šole. Dvorana polna navdušenega občinstva vseh stanov, ki ga je združila ljubezen do lepe pesmi.

Na odru pa naši gostje: dirigent profesor Ivan Repovš in nad sto pevk in pevcev, pri klavirju pa kar trije mladi pianisti.

Pevce, dirigenta in njihovega »protektorja« direktorja drž. učit. šole v Ljubljani, gosp. Nandeta Marolta, je pozdravil najprej hišni gospodar g. šol. upravitelj Skebča, za njim pa predsednik učiteljskega društva za novomeški okraj g. Vilko Menard, ki je v krasnih besedah očrtal pomen takih koncertov.

Sedaj pa »in medias res«: Spored je otvorila himna »Bože pravde« ob lepem spremljevanju klavirja. Lepa gesta naših gostov je bila, da je sledila Ferjančičeva »Tone, sonce, tone«, ki so jo zapeli tako dovršeno in, rekli bi, pretresljivo, da je presunila srce. Seveda je priredilo občinstvo navzočemu skladatelju, novomeškemu kanoniku Ferjančiču, prisrčne ovacije. Za to pesmijo sta se vrstili vesela Adamič-Pavčičeva »Jez-dec« in otožna Adamičeva »Zabučale gore«.

Ženski zbor je zapel ob diskretnem spremljevanju klavirja (gdč. Manica Mahkota) dovršeno Sattnerjeve mladinske pesmi »Dedek Krim«, »Tiho je legel mrak« in »V goro« ter Gröbmingovo »Dekle pod oknom«.

Fantje so nam zapeli z občutkom »Obla-ki so rudeči« v Bajukovi in »Karanfile« v Mirkovi harmonizaciji ter Vodopivčovo »O večerni uri«, ki nas je popeljala med južne naše brate...

Po odmoru nam je mešani zbor poklonil »Meglico« (v Devovi harm.), razposajeno Vodopivčovo »Dobra žena« in veselo Ocvirkovo »Kolo«. Nato nas je razveselila gdč. Igljč Jelka z arijo iz »Madame Butterfly« in Flajšmanovim »Metuljčkom«. Ta slavček

v posameznih občinah združiti in ustanoviti na ta način samo eno (če le mogoče v šoli), ki bo zadostila vsem krajevnim potrebam. Razveseljivo se širijo šolarske knjižnice, ki razpolagajo skupaj s 153.716 mlad. knjigami, katere so se razposodile v 424.540 primerih 86.187 čitateljem.

TREZNOSTNO GIBANJE.

Intenzivno se na šolah propagira treznostno gibanje med mladino. Iz poročil je razvidno, da se giblje v splošnem število mladine, ki se vzdržuje alkohola med 70 in 80%.

ZDRAVSTVENO STANJE OTROK.

Nerazveseljiva je statistika slaboumne in slabonadrajene šoloobvezne dece. Ta izkazuje, da bi spadalo v vsej dravski banovini v zavode za defektno ali slabonadrajeno de-co, ki so dorasli za vpis v šole: 10 slepih, 51 gluhonemih, 51 pohabljenih, 5 rekonvalescentnih, 26 bolnih na očeh, božjastnih in z govornimi hibami, 57 imbecilnih in 38 slabonadrajanih, skupaj: 238.

Skupaj je bilo pregledanih za šolo odraslih otrok 24.918. Od teh je bilo (razen že zgoraj omenjenih) predlaganih 1574 za začasno oprostitvev od šolskega pouka zaradi telesne šibkosti.

Razen tega izkazuje statistika, da bi spadalo v zavod ali šole za slabo nadarjeno de-co iz prvih razredov osnovnih šol 849 otrok, iz višjih razredov 439 otrok.

Stanovska organizacija JUJ in društev:

VABILO:

— JUJ SRESKO DRUŠTVO LJUBLJANA OKOLICA — ZAH. DEL bo zborovalo dne 11. marca 1933. ob pol 9. uri v Ljubljani v šoli na Grabnu.

Po poročilih odbornikov bo telovadni nastop, nato predavanje. Telovadni nastop, nova

mного obeta. »Metuljček« je moral dvakrat »frotati« po dvorani. Pevko je mojstrsko spremljal na klavirju gosp. Slavko Mihelčič. Na oder je stopil direktor g. Marolt, ki se je zahvalil vsem, ki so pripomogli k uspehu koncerta.

Mokranjčev II. rukovet in Adamičev »Mladi junak« sta zaključila ta lepi koncert.

Moj resume: Pevovodja prof. Ivan Repovš je dirigent »par excellence«: miren, nič teatralnega, vse naravno na njem, in vendar ima svoje pevce v rokah. Zbor: soprani zvočni, alti božajoči, tenorji »mladi«, ki so še v razvoju (v pesmi »Karanfile« je briljiral v samospjevu mehki tenor), basi pa doneci in sočni (med njimi imenitni baritoni). Dinamika dobra. — Hud pa sem bil na gosp. dirigenta, naj mi ne zameri, ko je začel po končanem koncertu gledati na uro (mudilo se je na vlak). Čeprav so morali več pesmi ponavljati, čeprav so dopoldne pri sv. maši v frančiškanski cerkvi prekrasno peli, vendar bi bili radi še posedeli in še in še poslušali žgolenje teh »tičkov in tiček«, ki je privabilo v Novo mesto ljubitelje pesmi (zlasti učiteljstvo je bilo lepo zastopano).

Hvala Vam, gospod direktor Marolt, ki ste nam pripeljali svojo pevsko družino, hvala Vam, gospod dirigent, za izredni užitek. Vam pa, dragi »tički in tičke«, želim iz dna srca še mnogo, mnogo takih uspešnih pol-letov, pa ne samo na pevskih turnejah, nego tudi v življenju. Želim Vam, da boste po končanih študijah prav kmalu našli svoje gnezdo, kjer boste s svojim petjem razveseljevali Vam v vzgojo izročene mladice in ljudstvo, ki Vam bo hvaležno, kakor smo Vam hvaležni mi — Dolenjci.

M—č.

povelja in njih izvršitev bo pojasnil tov. Vuk z Vrhniko.

Dobro bi bilo, da bi imel vsakdo s seboj papir in svinčnik za zapiske.

JUU SRESKO DRUŠTVO SV. LE-NART V SLOV. GORICAH zboruje v soboto dne 11. marca t. l. ob 10. uri pri Sv. Lenartu. Z ozirom na važnost dnevnega reda pričakujemo polnoštevilno udeležbo.

Posebno še apeliramo na poročene učitelje in z učiteljicami poročene učitelje, da se zborovanja zanesljivo udeležijo, da zavzamejo svoje stališče napram članku »Težke zadeve«, priobčenem v našem glasilu.

Točno ob 10. uri bo seja upravnega odbora, na kateri bomo obravnavali predloge za spremembo pravil JUU.

Navzočnost vseh članov uprav. odbora je nujno potrebna.

Fr. Golež, tč. predsednik.

POROČILA:

60-LETNICA JUU

SRESKEGA DRUŠTVA V BREŽICAH.

V soboto, 10. decembra 1932. se je zbralo v okusno dekorirani dvorani Narodnega doma v Brežicah učiteljsko brežiškega sreza, da praznuje 60-letnico društvenega obstoja.

Ob 11. uri dopoldne, ko so se zbrali številni gostje in skoro polnoštevilno učiteljsko v srezo, je zapel domači učiteljski pevski zbor pod vodstvom tov. Klemenca dostojanstveno: »Moliteva«, nakar je tov. predsednik Janko Knapič otvoril slavje z daljšim govorom, v katerem je poudarjal važnost 60-letnega organiziranega učit. dela, posegajoč v nekatere zgodovinske momente v vsej življenjski dobi društva, s posebnim ozirom na socialne in politične vidike, po katerih je učiteljsvo usmerilo svoje delo v šoli in med narodom. Spomnil se je izrazitega nacionalnega in prosvetnega poudarka, ki je bil podan s spomenico Nj. Vel. kralja in jo prečital. Predvsem pa je podal imenom navzočih izjavo, da se časi, ko je bil učitelj vprežen v politični voz posameznih strank in ko je služila kot merilo učiteljeve sposobnosti njegova politična pripadnost, ne smejo več povrniti. Vrhovna inštanca, ki vodi svobodno učiteljsko politiko, je in ostane le naša stanovska organizacija. V prvi vrsti pa hoče JUU čuvati idejno smer, ki jo je Nj. Vel. kralj Aleksander I. začrtal s svojim manifestom.

Ogromno pa je delo, ki ga je izvršilo tekom 60 let učiteljsvo tuk. sreza na kulturnem, gospodarsko-socialnem, zlasti pa nacionalnem polju v srezo, kjer je germanizem nekaj skušal zgraditi trden steber v podporo mostu do Adrije. Otvoritveni govor je zaključil z željo, da nam bi dalo slavnostno zborovanje novih pobud in novih moči za delo v korist stanu, narodu in državi.

Učiteljsvo se je spomnilo svojega najvišjega pokrovitelja in na predsednikov predlog odposlalo vdanostno brzojavko Nj. Vel. kralju. Čitanju brzojavke so sledili navzoči stoje, pevski zbor pa je odpel državno himno. Pozdravni brzojavki sta bili odposlani tudi g. ministru prosvete dr. Stankoviču in predsedniku JUU Damjanu Rašiču.

Nato je tov. predsednik pozdravil navzoče zastopnike raznih oblasti, uradov in korporacij, ki so poslale svoje odposlance, da počaste učiteljski jubilej, tako: sr. nač. Pezdica, kot zastopnika polit. oblasti, bivšega tusr. šol. nadzornika, slavnostnega govornika Frana Drnovška, g. nar. poslanca Ureka, župana brežiškega mesta tov. Ignaca Zupana, predstavnika sreske organizacije JRKD dr. Drnovška, ravn. meščanske šole v Brežicah tov. Mikoliča, z velikim navdušenjem sprejeta gosta tov. Logomercera, preds. savske sekcije in tov. Peštička, obl. šol. nadz. v pok. iz Zagreba, zastopnika sekcije dravske banovine tov. Kobala, zastopnika kozjanskega učit. društva tov. Potočnika in krškega učit. društva tov. Znidaršiča, vse tovariše, ki so nekaj delovali med nami, a se udeležujejo zdaj drugod. Zaslužnim tovarišem (i-cam), ki so bili iztrgani iz naših vrst

prej, ko so dokončali svoje poslanstvo in tistim, ki so legli, ko so dovršili, kar jim je bilo odmerjenega, našim prednikom, ki nam delajo čast, ker so nam v težkih razmerah utirali pot, so navzoči zaklicali: Slava!

Ustno so nato pozdravili zbor gg.:

G. nam. sr. nač. F. Pezdica, ki se je spominjal težkih časov borbe za materialno in nacionalni povzdig učiteljsva ter bodril k delu v duhu drž. in nar. edinstva.

G. nar. poslanec Ivan Urek, ki je posebej obravnaval načelni odnos učiteljsva do nar. poslancev in obratno s poudarkom, da se zavzame važnosti učit. poklica, ki mu je poverjeno delo neposredno med narodom.

Kot zastopnik JRKD je pozdravil in čestital g. dr. Janko Drnovšek, ki je izrazil željo, da bi delovalo učit. v istem pravcu in istem duhu kot doslej, izvršujoč svojo službeno in nacionalno dolžnost.

Imenom učit. zbora mešč. šole v Brežicah je pozdravil in čestital ravnatelj Ludovik Mikolič.

Čestitke in pozdrav upravnega odbora sekcije JUU za dravsko banovino je prinesel tov. tajnik Kobal iz Ljubljane.

Burno pozdravljen je čestital k jubileju tov. zastopnik sres. društva Jedinstvo iz Zagreba Ambrož Peštiček, ki je v iskrenih besedah slavil bratstvo in tovarištvo slov. in hrv. učiteljsva. V istem duhu je govoril tudi predstavnik sekcije JUU za savsko banovino Đuro Logomercer, ki je stavil slovensko učiteljsvo za vzor ostalemu v državi.

Imenom učiteljsva krškega sreza je pozdravil zbor in izrekel tople čestitke tov. Znidaršič, podpreds. krškega sreškega društva.

Sledilo je še čitanje številnih brzojavnih in pismenih čestitk, nakar je tov. nadzornik Fran Drnovšek kot slavnostni govornik v izčrpnem predavanju podal sliko jubilejnega delovanja od ustanovitve 1872. do današnje dobe. Predvsem je očrtal razloge, ki so dovedli do ustanovitve društva za sodne okraje Brežice, Sevnica, Kozje in prizadevanje ustanovitelj in 1. predsednika pok. tov. nadz. Jamška za dvig intelektualnega nivoja takratnega članstva, ki je bilo večinoma rekrutirano iz učiteljsva »stare šole«. V veliki meri je z vztrajnim delom dosegel svoj prvotni smoter, predvsem pa je širilo narodno in politično zavest takrat brezpravnega učit. stanu. Dolgo let je bilo član štajerskega Lehrerbunda, zveze slov. učit. na Štajerskem, od 4. IV. 1889. pa Zveze avstrijskih jugoslovanskih učit. društev v Ljubljani. V narodnem duhu je društvo delovalo zlasti v zadnjih letih pred vojno, dočim je l. 1903. pokazalo, da ni njegovo delovanje omejeno le na teritorij tostran Sotle, ampak tudi dalje preko. O Binkoštih t. l. je namreč povabilo Zvezo, da je priredila svojo glavno skupščino v Brežicah. Odtod je učiteljsvo privedilo izlet v Zagreb, da je bilo v tedanjih časih zvezano s precejšnjim tveganjem osebne varnosti. L. 1921. se je društvo skupno z ostalimi organiziralo v UJU, l. 1931. pa v JUU. Skozi vsa leta obstoja pa se je vršila borba za izboljšanje gmotnega položaja. Brezprimeren idealizem je pripomogel do premostitve brezštevilnih ovir, da je učiteljsvo v svobodni državi doseglo vsaj dostojen položaj državnega uradništva. Za uspešno izvrševanje programa glede dvigovanja samoizobrazbe si je društvo tekom let oskrbelo vrsto odličnih predavateljev pedagogov in znanstvenikov. Voditelji so mu bili od početka dalje tov.: Jamšek (1872.—1877. in 1887.—1888.), Ornik (1877.—1879. in 1880.—1887.), Kunšič (1879. do 1880.), Mešiček (1888.—1894.), Moric (1894. do 1895.), Exel (1895.—1899.), Knapič st. (1899. do 1924.), Drnovšek (1924.—1925.), Pečnik (1925.—1926.), Voglar (1926.—1927.), Jakopec (1927.—1928. in 1929.—1930.), Ivanuš (1928. do 1929.), Knapič ml. (od 1930. dalje).

K zaključku je društv. pevski zbor ubrano zapel Vodopivčevu: »Ob večerni uri«.

V iskrenih besedah se je tov. preds. zahvalil tovarišju predavatelju za trud in požrtvovalnost, prikazujoč obenem njegovo naklonjenost in ljubezen do našega društva tekom 30 let, ki jih je v aktivnem delu preživel

med nami. Med burnim odobravanjem in ovacijami priljubljenemu tovarišu predavatelju je bil sprejet predlog, ki ga predložimo pristojnim organom v izvršitev:

JUU sresko društvo v Brežicah imenuje tov. nadzornika Drnovška v znak hvaležnosti za zasluge, ki si jih je pridobil pri delu za prosep učiteljskega stanu in šole svojim častnim članom.

K sklepu se tov. predsednik še enkrat iskreno zahvali vsem, ki so s svojim obiskom počastili proslavo društvene 60-letnice z opravičbo, da so ji skromno obliko diktirale izredne gospodarske razmere na eni, že privzgojena skromnost našega stanu, ki je vajen delati v zatišju brez hrupa in pompa na drugi strani.

Zahvalil se je tudi načelstvu posojilnice, ki je stavilo na razpolago prostor, kjer so se v nekdanjih borbah za obstoj slovenske besede trdo kresali duhovi, ustavljajoči preteči nacionalno sovražni val.

Z željo, naj najdejo lepe besede, ki so bile iznešene na tem mestu pravi odmev tam, kamor so bile poslane, v korist narodu in domovini, je pozval tov. predsednik prisotne, da so korporativno zapeli drž. himno in tako dostojanstveno zaključili lepo uspeli zbor.

Sledilo je še skupno fotografiranje v trajen spomin ter skupni obed, pri katerem je otvoril vrsto iskrenih napičnic g. sr. načelnik, nazdravljajoč našemu visokemu narodnemu vladarju.

Osveženo in okrepljeno ob zgodovini 60 let se je članstvo razšlo z razpoloženjem nadaljevati jo enako plodno v bodočnost.

+ JUU — SRESKO DRUŠTVO LJUBLJANA OKOLICA — VZHODNI DEL je zborovalo 11. februarja t. l. v osnovni šoli v Mostah. V sled neugodnega vremena je bila udeležba bolj slaba — od 118 članov je bilo navzočih le 62.

Po otvoritvi zborovanja po tov. predsedniku in njegovem poročilu o domačih društvenih zadevah so se obravnavali dopisi predsedstva sekcije in so bili nato izglasovani sledeči predlogi:

Organizacija naj deluje na to, da se postavke proračuna krajevnih šolskih odborov ne zmanjšujejo pod vsoto, katere višina je vezana po pogodbi med krajevnim šolskim odborom in učiteljem vrtnarjem in pride vsled tega učitelj-vrtnar v težkoče, ko ne more vrta držati v stanju, kakor to predvidevajo predpisi.

Glede drv naj se izposluje, da se količina fiksira.

Stanarina učiteljsva: Smatramo organizacijo za edino zastopnico učiteljsva, katero naj bi upoštevali tudi gg. narodni poslanci.

Članstvo je za nastavitev pravnega konzulenta, toda brez povišanja članarine.

Tovariš Skubic je poročal o stanju blagajne ter predlagal v imenu nadzornega odbora upravnemu odboru absolutorij, ki je bil sprejet.

Predavanje: Prof. g. dr. Gogala nam je v kratki in jasni sliki podal pregled »o vzgojnih idejah sovjetske pedagogike«. Iz vse-skozi zanimivega predavanja vidimo, da ima sovjetska pedagogika vsaj 4 osnovne vzgojne ideje.

Prva in najvažnejša naloga moderne vzgoje je preoblikovanje mladega človeka v tip kolektivnega človeka. Mladina naj bi se v svoji mladosti nasrkala zavesti o pripadnosti k celoti in k družbi. Vsakdo: uradnik, delavec, trgovec, obrtnik, kmet — prav vsi bi se smatrali za dele celote, da bi se zanjo žrtvovali.

Druga vzgojna ideja sovjetske pedagogike je vzgoja samostojnega človeka, toda samo v okviru kolektivnega človeka. Važno sredstvo za otrokovo samostojnost so tako zvani šol. sveti. (Sveti učencev ali otrok. Odrasli in učitelji so le posvetovalni organi.)

Tretja vzgojna ideja naj otroka prepriča, da vlada nad vso kulturo gospodarsko kulturna panoga in da je edino v gospodarstvu rešitev sodobnega človeka.

Končno je še ena vzgojna ideja, ki je še v programu; to je ideja vzgoje absolutnega brezboštva.

Učiteljsvo je z zanimanjem sledilo stvarnemu predavanju ter je g. predavatelju izrazilo zahvalo.

M. Kosin, predsednik. A. Celnarjeva, tajnica.

Listnica uredništva

Ker prihajajo še vedno članki, nanašajoči se na »Težke zadeve«, sporočamo, da bomo objavljali te članke v bodoče le posamezno in v kolikor bo dopuščal prostor. Ponavljajočih se mišljenj ne bomo objavljali. — Uredništvo.

MALI OGLASI

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.—

Ne samo kot darilo,

temveč v vsakdanji rabi potrebujete; očala, barometre, toplomere, daljnoglede, mikroskope, foto-aparate itd., katere kupite najugodnejše pri strokovnjaku

FR. P. ZAJEC, izprašan optik in urar LJUBLJANA, Stari trg 9

Velika zaloga raznih ur in zlatnine. Ceniki brezplačno

Proračun — učila

Vsaka šola ima v svojem proračunu znesek za učila!

Kje imajo posebno pripravna učila? — Kje dobite učila za računstvo, čitanje, nazorni nauk, prirodopis, fiziko, kemijo, zemljepis, zgodovino in še za mnogo drugega? — Kje nudijo preprosta in zato najbolj pripravna učila za šolo?

Vse to Vam nudi:

UČITELJSKA TISKARNA - Oddelek za učila

LJUBLJANA, Frančiškanska ulica št. 6 — MARIBOR, Tyrševa ulica št. 44

Oglejte si zbirko učil

(aparator in stenskih slik)

katere je prejela

podružnica

Učiteljske knjigarne v Mariboru

Pelikan

Zaloga barv, tušev in radirk

POVSOD NA ZALOGI
TISKOVINE NA ZAHTEVO

GÜNTHER WAGNER — k. d. ZAGREB

Pošt. pret. br. 94

UGODNOST!

Damske galoše Din 70

Moške galoše Din 75

Damski snežni čevlji Din 100

Moški snežni čevlji Din 110

ANTON KRISPER, LJUBLJANA

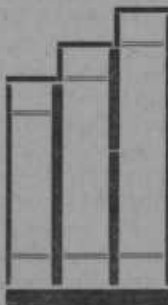
MESTNI TRG 26 ♦ STRITARJEVA ULICA 3

LEGAT

LJUBLJANA
MIKLOŠICEVA CESTA 28

SPECERIJA
DELIKATESE
Zajutrkovalnica
Kava dnevno
sveža iz lastne
moderne
prazarne

50% — 70% popusta do 1. maja 1933.

Podaljšali smo čas za naročanje naših knjižnih zbirk po znižanih cenah, da omogočimo njihovo nabavo tudi tistim, ki so šele sedaj prišli do tekočih sredstev. — Kdor nima več popisa naših zbirk, najpiše, da mu ga pošljemo!

Knjigarna Učiteljske tiskarne

Ljubljana, Frančiškanska ul. 6 Maribor, Tyrševa ul. 44